

Motion till riksdagen 2021/22:3072

av **Hans Ekström m.fl. (S)**

Förbättrad järnväg mellan Oslo och Stockholm

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i infrastrukturplaneringen studera förutsättningarna för att brukarfinansiera en ny järnväg mellan Sverige och Norge och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Idag tar den snabbaste resan med tåg mellan Stockholm och Oslo cirka fem timmar. Många avgångar har längre restid. Genom förbättringar av dagens infrastruktur skulle restiderna kunna minskas till tre timmar. Det skulle bidra till kraftigt minskad klimatpåverkan tillsammans med stora regionala och nationella samhällsnyttor.

Resandet på sträckan Stockholm–Oslo är omfattande, och enbart flyget mellan de båda huvudstäderna står för 1,4 miljoner resor årligen. I ett modernt Sverige, där klimatmålen står i centrum, vore det rimligt att istället satsa på bättre tågförbindelser. Att åstadkomma en tågförbindelse på max tre timmar kräver varken höghastighetståg eller helt ny järnväg mellan huvudstäderna. Den åtgärdsvalsstudie (ÅVS) som Trafikverket färdigställde för sträckan i november 2017 visar att det är fullt möjligt att uppnå målet genom en stegvis utbyggnad av befintlig infrastruktur och genom att bygga ett par nya länkar för att korta resvägen.

Den omedelbara effekten skulle bli att drygt en miljon flygresenärer skulle sätta sig på tåget och klimatutsläppen enbart från flyget skulle minska med över 60 000 ton per år. Den nyttoanalys som genomfördes för projektet under 2017 visar att projektet dessutom skulle vara samhällsekonomiskt lönsamt – så lönsamt att det skulle vara möjligt att finansiera de nya järnväglänkar som krävs genom finansierande infrastrukturavgifter.

Stora internationella, nationella och lokala nyttor

Norge utgör en viktig arbetsmarknad för många svenskar och varje dag arbetspendlar ett stort antal människor mellan länderna, betydligt fler än som exempelvis arbetspendlar mellan Sverige och Danmark. Handelsutbytet våra länder emellan har en lång och stark tradition, och vi är ömsesidigt beroende av att vårda och utveckla relationerna med ett av våra viktigaste grannländer.

Sveriges investeringsvolym i Norge är mer än tre gånger så stor som i Danmark och Finland tillsammans, och en stor del av investeringarna sker inom it- och företags-tjänster. Norska företag äger flest utlandsägda företag i Sverige, främst inom tjänste-sektorn, vilket är en trend som varit starkt ökande under lång tid. Under de senaste tio åren har antalet sysselsatta i norskägda företag i Stockholms län fördubblats. Norges varuimport är störst från Sverige, och Sveriges växande tjänsteexport går i huvudsak till Norge.

Genom att knyta de båda huvudstadsregionerna närmare varandra, så skapas nya möjligheter till innovation och tillväxt. Inte minst med tanke på att det mellan de båda huvudstäderna ligger flera stora och växande städer, bland annat Örebro, Västerås och Karlstad (totalt bor omkring 3,4 miljoner människor längs stråket). En satsning på förbättring av infrastrukturen mellan Stockholm och Oslo gynnar alltså inte bara de direkt boende i de två huvudstäderna utan skapar också goda förutsättningar för både Värmland och Mälardalen i form av snabbare transporter och större arbetsmarknads-regioner.

I de två senaste nationella transportplanerna har stråket Oslo–Stockholm pekats ut som brist. Det är nu dags att sträckan Stockholm–Västerås–Örebro–Karlstad–Oslo utvecklas. Vi menar att regeringen bör ge Trafikverket eller annan utredare i uppdrag att se över möjligheten att brukarfinansiera (finansierande banavgifter) de nya järnvägs-länkar som krävs för att få till konkurrenskraftiga restider i stråket. Under hösten 2020 har den norska regeringen talat om att man vill ge Jernbanedirektoratet i uppdrag att utreda möjligheten. Nu finns en unik möjlighet att inleda en dialog mellan Sverige och Norge om en ny gränsbana som förbinder våra huvudstäder.

Hans Ekström (S)

Daniel Andersson (S)

Gunilla Svantorp (S)

Markus Selin (S)

Olle Thorell (S)